

VRIENDEN VAN HET METROPOLE ORKEST

MO

re:.

METROPOLE
ORKEST

JAARGANG 8 • EDITIE 3 • DECEMBER

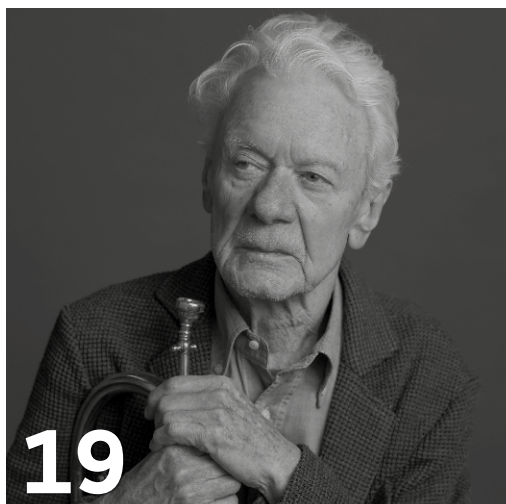

INHOUDSOPGAVE

QR-CODES IN DIT MAGAZINE

In dit magazine verwijzen we regelmatig naar websites, daar gebruiken we QR-codes voor. Hoe werkt de QR-code: scan de code met de camera van je smartphone. De link naar de website verschijnt op je telefoonscherm. Klik op de link en de webpagina opent vanzelf.

- 3 Voorwoord**
Directeur Jan Geert Vierkant
- 4 Nieuws**
Met onder andere de Grammy-nominatie voor 'Ledisi sings Nina'
- 6 Dubbelinterview**
Violisten Vera Laporeva en Kaja Majoor
- 8 Agenda**
- 10 ClubMO**
Bijzondere en geslaagde kick-off
- 12 Workshop voor amateurorkesten**
Martijn de Laat draagt zijn kennis over
- 14 Arrangeurs en MO**
In gesprek met Jochen Neuffer, Damiano Pascarelli en Robert Soomer
- 16 Toots 100**
Speciaal programma voor grootheid
- 18 Ballad-album 'Short Stories'**
JVD4 en Metropole Orkest Strings
- 19 In Memoriam**
Ack van Rooyen (1930-2021)
- 20 Dutch Jazz Jam live**
Met de winnaars van de Boy Edgar Prijs
- 22 Toon Herman's Musical Comedy**
Jacques Klöters blikt terug
- 23 Puzzel & colofon**
Doe mee en win

VOORWOORD

FOTO: WILLIAM EJAM MAAIL

BESTE LEZERS,

U zult begrijpen dat de afgelopen weken voor het orkest helaas opnieuw in het teken staan van corona. Vóór het schrijven van dit voorwoord heb ik het orkest moeten informeren over nieuwe annuleringen omdat er geen publiek toegelaten mag worden bij avondconcerten. Voor concerten die soms al twee

keer verplaatst zijn, moet opnieuw een datum gevonden worden en dat is geen sinecure. Maar zoals u inmiddels van ons gewend bent, gaan we niet bij de pakken neerzitten! Een mooi voorbeeld van de veerkracht van onze organisatie volgde op de persconferentie van 12 november. Tussen de soundcheck en het concert met Louis Cole in Rotterdam kregen we bevestigd dat het concert op het Rockit Festival in Groningen de dag erop geen doorgang kon vinden. Voor ons reden om meteen te schakelen en er een studiodag van te maken. Of, zoals op ons instagram-account treffend werd verwoord: *We'd rather be at Rockit, but we'll rock it in the studio instead.* We houden u op de hoogte van wat we met die opnames gaan doen.

In deze editie van de MOre: blikken we optimistisch vooruit op een tweetal projecten die in 2022 moeten gaan plaatsvinden. Allereerst een eerbetoon aan Toots Thielemans. Voormalig manager van de legendarische Belg en beheerder van zijn muzikale erfgoed Veerle Van de Poel vertelt over het programma (pagina 16). Verder geeft producer Friederike Darius een inkijkje in de samenstelling van de *Dutch Jazz Jam: best of Boy Edgar Prijs* (pagina 20).

De laatste winnaar van de Boy Edgar Prijs zal hier niet bij aanwezig zijn. Op 18 november overleed Ack van Rooyen op de mooie leeftijd van 91 jaar. Wij zijn dankbaar voor de inspiratie die hij vele generaties musici en muziekliefhebbers binnen en buiten het Metropole Orkest heeft gebracht. Naast zijn onvolprezen spel blijft zijn nalatenschap doorklinken in de muziek van zijn vele studenten. Verderop in deze MOre: leest u het eerbetoon van een van hen, onze trompettist Rik Mol.

Tot slot wil ik u namens het orkest een hele fijne jaarwisseling wensen. Op moment van schrijven weten wij nog niet of de geplande nieuwjaarsconcerten met Richard Bona kunnen doorgaan. Maar u weet het inmiddels, wat in het vat zit verzuurt niet. En ondertussen wordt keihard gewerkt aan mooie muziek.

Jan Geert Vierkant,
directeur Metropole Orkest

MO NIEUWS

OVERHEIDSMATREGELEN

De overheidsmaatregelen ten behoeve van het terugdringen van het coronavirus veranderen regelmatig. Dit betekent vanzelfsprekend dat ook wij hier telkens op moeten inspelen en ons moeten aanpassen. Het zou daarom kunnen dat bij het verschijnen van deze MOre: onze planning alweer is aangepast. Kijk daarom voor de meest actuele informatie altijd op onze website: www.mo.nl/agenda

ALBUM RELEASE TRIJNTJE OOSTERHUIS

'*Everchanging Times - Burt Bacharach Songbook III*' is het langverwachte derde album van Trijntje Oosterhuis en het MO onder leiding van Vince Mendoza. Na het succes van twee eerdere albums met composities van de legendarische componist Burt Bacharach, kon deze nieuwe plaat niet uitblijven. Net als de eerdere albums bevat '*Everchanging Times*' een dwarsdoorsnede van het Bacharach-repertoire: echte klassiekers, aangevuld met recenter werk. Van '*Making Love*' maakte Trijntje een duet met Gregory Porter. Ook bijzonder: voor dit derde album stuurde Bacharach aan Trijntje twee niet eerder opgenomen stukken: '*A Thousand Things That Were You*' en '*Every Other Hour*'.

'*Everchanging Times*' verscheen op vrijdag 26 november, is te beluisteren op alle streamingplatforms en te koop in onze webshop door de QR-code te scannen.

SUCCESSVOLLE GITAAR-ACTIE

Rond het Americana-project afgelopen september hebben we een succesvolle wervingsactie gedaan voor nieuwe donateurs. Presentator Leo Blokhuis deed bij elk concert een oproep om het orkest te steunen, met een mooi aantal nieuwe aanmeldingen tot gevolg. Onder de nieuwe Vrienden werd een gloednieuwe, door Judy Blank, Ruud Hermans, Tim Knol en Peter Tiehuis gesigeneerde, akoestische Fender inclusief hoes verloot. De winnaar heeft samen met zijn dochter de gitaar in ontvangst genomen. Veel speelplezier Manon!

FOTO GUIDO PIJPER

AFTERMOVIE WEVAL & METROPOLE ORKEST

De samenwerking tussen Amsterdam Dance Event (ADE), de Melkweg en het MO is inmiddels vaste prik. Dit jaar speelde het MO met het Nederlandse elektronische duo Weval de ADE Special, in de Rabozaal van de Melkweg. Van dit bijzondere concert, waarin elektronische en instrumentale muziek worden verweven, zijn opnames gemaakt. Bekijk nu de aftermovie van dit concert via de QR-code hiernaast.

'LEDISI SINGS NINA' GENOMINEERD VOOR GRAMMY

Onlangs zijn de genomineerden voor de Grammy Awards 2022 bekendgemaakt. Het album *'Ledisi sings Nina'*, waarvoor zangeres Ledisi vijf stukken opnam met het MO, is genomineerd in de categorie Best Traditional Pop Vocal Album. Co-producer van het album is MO-dirigent Jules Buckley. Na de samenwerking van Ledisi, het MO en Jules tijdens de BBC Proms 2020 ontstond het idee om samen studio-opnames te maken van het repertoire. Vijf stukken belandden uiteindelijk op het album van Ledisi, waarop ook Lisa Fischer, Lizz Wright, Alice Smith en het New Orleans Jazz Orchestra te horen zijn. We zijn heel blij dat een project, waaraan wij met zoveel plezier hebben gewerkt, is genomineerd voor deze felbegeerde prijs.

De Grammy's worden op 31 januari 2022 uitgereikt. Het album *'Ledisi sings Nina'* is te horen via de streamingdiensten en via de QR-code hiernaast.

U OF JE? THAT'S THE QUESTION...

In onze nieuwsbrieven en in de MOre: is U de aanspreekvorm.

Wij zijn benieuwd of U dit prettig vindt of als Vriend van het MO juist liever wordt aangesproken met JE. Laat het ons weten via het scannen van onderstaande QR-codes!

Ik ben liever U

(een beetje afstand is gepast)

Ik ben liever JE
(want ik ben Vriend van het MO)

KEEP AN EYE OUTSTANDING TALENT AWARD 2021

Dit najaar toerde Jong Metropole door Nederland. Met zangeres Michelle David speelde het orkest het programma *'Higher Ground'*. Tijdens het laatste concert in Tilburg werd de Keep an Eye Outstanding Talent Award 2021 uitgereikt. Fluitiste Ketija Ringa-Karahona (23) ontving de prijs van Eva Scholten van de Keep an Eye Foundation voor haar onderscheidende rol in en buiten Jong Metropole. Met het prijzengeld kan Ketija verder werken aan haar muzikale ontwikkeling, bijvoorbeeld door specifieke lessen of masterclasses te volgen.

De Outstanding Talent Award van de Keep an Eye Foundation is onderdeel van Jong Metropole. De prijs wordt jaarlijks uitgereikt aan de meest uitzonderlijk getalenteerde muzikant van Jong Metropole. Jong Metropole is een samenwerking van het Nationaal Jeugd Orkest (NJO), het Nationaal Jeugd Jazz Orkest (NJJO) en het MO. In het orkest spelen de beste musici van de Nederlandse conservatoria.

FOTO PIETER KUNNEN

DUBBELINTERVIEW

‘IK WIST DIRECT DAT IK DAT WILDE’

DOOR EVA BOMANS

In de serie dubbelinterviews met leden van het Metropole Orkest (MO) deze keer twee veelzijdige violistes die veel gemeen hebben: Vera Laporeva, eerste violist en plaatsvervangend concertmeester van het MO en Kaja Majoor, student viool en deelnemer aan de MO Academy. Ze vertellen over hun liefde voor het orkest, hun achtergrond en over schrijven en tekenen.

WAAROM IK VIOOL SPEEL

Vera: “Mijn moeder was violiste, mijn grootvader een bekend violist en we hebben nog meer strijkers in de familie. Mijn vader was een buitenbeentje; hij was trompettist. Ik wist al dat ik violiste wilde worden toen ik vijf jaar was. Heel soms heb ik een beetje spijt dat ik geen trompet ben gaan spelen, net als mijn vader.

Ik speel ook een beetje piano, maar dat durf ik niet meer echt want ik ben met een pianist getrouwd, haha.”

Kaja: “Mijn broer speelt trompet en dat vind ik ook een prachtig instrument. Ik heb voor de viool gekozen omdat ik een snaarinstrument wilde bespelen, het liefst harp. Maar omdat ons gezin veel heen-en-weer

MUZIKAAL PASPOORT VERA LAPOREVA

Geboren: 1973, Minsk, Wit-Rusland

CV: Ik groeide op in een muzikaal gezin en kreeg mijn eerste vioolles toen ik zeven was. Ik zat op een speciale muziekschool voor begaafde kinderen. Later verhuisden we naar België. Ik studeerde in Utrecht, Brussel en Rotterdam. Vóór het MO speelde ik eerst in het Symfonieorkest van Vlaanderen en daarna in Holland Symfonia. Nu speel ik naast het MO veel met het Erasmus Trio, maar ook bij andere gezelschappen in binnen- en buitenland. Ook coach ik jonge musici.

Instrumenten: Een prachtige viool van de Italiaanse vioolbouwer C.A. Testore uit 1751 en een ‘gewone’ viool die ik bijvoorbeeld gebruik als ik buiten moet spelen.

www.veralaporeva.com/nl

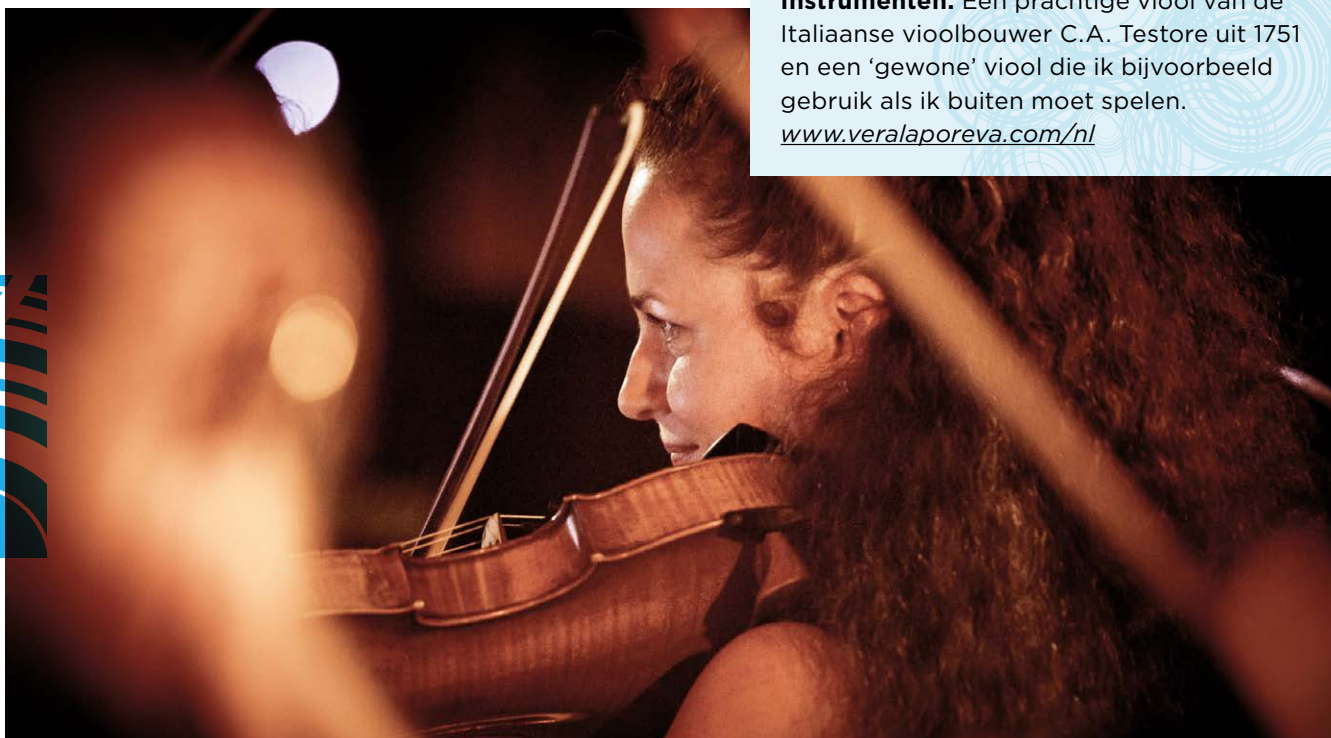

FOTO HANS VAN DER WOERD

MUZIKAAL PASPOORT KAJA MAJOOR

Geboren: 1998, Arnhem

CV: Mijn vader is Nederlands, mijn moeder Pools. Ik zat op twee basisscholen want we woonden drie maanden in Polen en dan weer drie in Nederland. Ik studeerde viool aan het Koninklijk Conservatorium in Den Haag en doe nu de NAIP (New Audiences and Innovative Practice) Master. Ik deed vijf projecten met Jong MO en was concertmeester bij het project met de muziek van Snarky Puppy.

Instrumenten: Twee violen, één in Polen die ik heb geërfd van mijn familie, en een hele mooie viool van de Tsjechische vioolbouwer Jan B. Spidlen die ik in bruikleen heb van het NMF.

reisde tussen Nederland en Polen was harp onpraktisch. Thuis lag nog een viool en omdat daar ook snaren op zaten, ben ik daarvoor gegaan. Mijn moeder is componiste en mijn vader letterontwerper en grafisch ontwerper. Misschien kon ik stiekem eigenlijk niet echt kiezen. Daarom ben ik in 2019 ook illustratie gaan studeren.”

OVER HET MO

Kaja: “Ik heb vijf projecten gedaan met Jong MO. Ik vond het zo leuk dat ik dacht: ‘dit wil ik voor de rest van mijn leven doen’. Ik houd ook veel van klassiek en speel in het Pelargos Quartet klassiek en muziek van hedendaagse componisten. Zelf luister ik veel jazz. Het MO speelt de muziek waar ik zelf naar luister.”

Vera: “Ik ben een muzikale alleseter, van barok tot rock. Maar net als bij Kaja ligt mijn hart bij jazz. Ik speel ook klassiek, met het Erasmus Trio, een pianotrio met prachtig repertoire, ook hedendaags en jazz. In 1988 zag ik het MO voor het eerst op tv. Ik wist direct dat ik dat wilde. Toen er in 2003 een plek vrijkwam, ben ik meteen voor het proefspel gegaan.”

OVER SCHRIJVEN EN TEKENEN

Vera: “Mijn luisterboek *‘De avonturen van een rossig jongetje’* is net uit. Ik ben moeder van twee van die rossige jongens (19 en 7), vandaar de titel. Aan dit project heb ik tien jaar gewerkt: geld ingezameld via Voor de Kunst, het verhaal geschreven - dat was hard werken want ik ben geen schrijver -, muziek laten componeren door Georges Sosnovski en deze gespeeld met mijn man, pianist Thomas Hermann. De zestien verhaaltjes zijn ingesproken door Hans van de Boom van Radio 4. Het verhaal *‘Bij mama op het*

FOTO RONALD KNAPP

werk’ gaat over het MO en dus is het orkest daarbij ook te horen. Het boek verkoop ik via mijn website. Ik hoop er scholen voor te interesseren en kinderconcerten mee te organiseren.”

Kaja: “Ik heb altijd veel getekend. Dat heb ik van huis uit meegekregen. Toen ik meer wilde weten over illustreren, heb ik me aangemeld bij de Willem de Kooning Academie in Rotterdam. Ik studeer nu illustratie en doe een master op het conservatorium. Het is heel druk, maar ik heb geleerd mijn dagen zo te organiseren dat het goed gaat. Volgend jaar ga ik afstuderen. Ik houd van druktechnieken als risoprint, zeefdruk en linoleumsnede en heb een grote passie voor patronen ontwerpen. Op dit moment werk ik aan een publicatie over typisch Poolse patronen.”

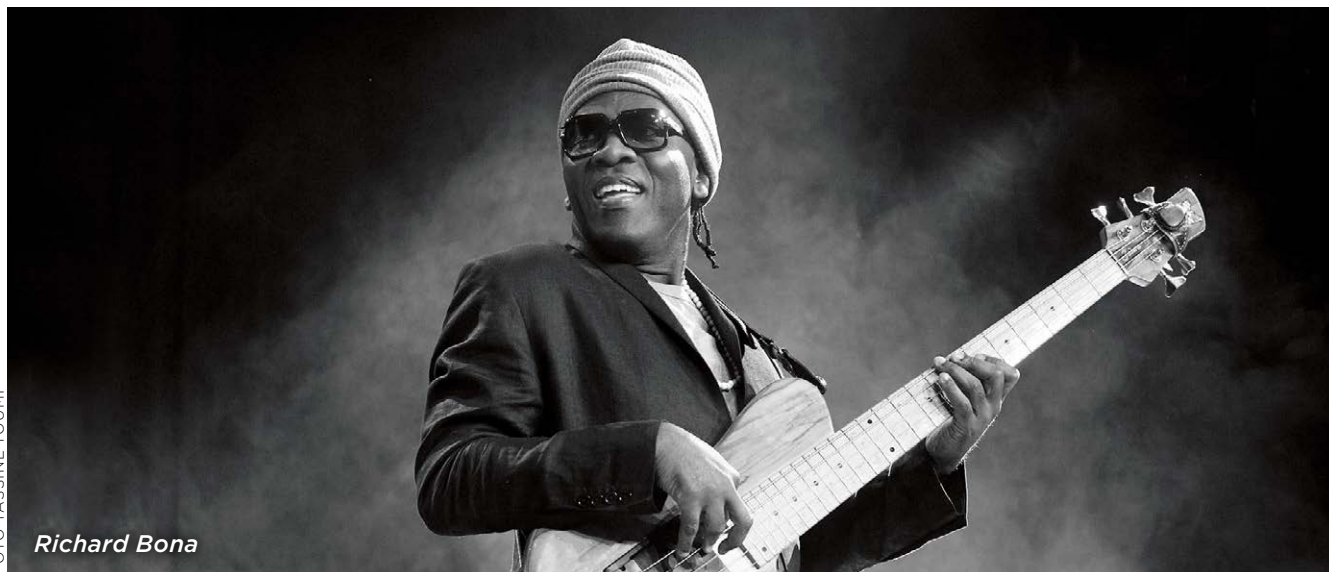
WEER AFGELAST...

Vera: “We hebben één keer gerepeteerd voor de *‘Avond van de Filmmuziek’ (AvdF)* en toen werd die afgelast. Echt heel jammer!

Kaja: “Ik kon echt niet meer wachten tot de *AvdF* en toen ging die wéér niet door! Ik hoop dat andere projecten wel doorgaan, zodat we een keer samen in het MO kunnen spelen.” 🎵

MO AGENDA

FOTO YASSINE TOUMI

Richard Bona

METROPOLE ORKEST & RICHARD BONA

Dirigent: Vince Mendoza

- 1 JAN - 20.00 UUR Kölner Philharmonie, Keulen
- 3 JAN - 20.30 UUR Muziekgebouw aan 't IJ, Amsterdam
- 4 JAN - 20.15 UUR TivoliVredenburg, Utrecht
- 5 JAN - 20.30 UUR SPOT, Groningen
- 6 JAN - 20.30 UUR Amare, Den Haag
- 9 JAN - 20.15 UUR Muziekgebouw, Eindhoven

METROPOLE ORKEST & KHALID IZRI

Dirigent: Tom Cohen

- 22 JAN - 20.00 UUR Amare, Den Haag
- 23 JAN - 20.00 UUR Muziekgebouw aan 't IJ, Amsterdam

Khalid Izri

METROPOLE ORKEST & DEWOLFF

Dirigent: Johan Plomp

- 29 JAN - 20.00 UUR Theater aan het Vrijthof, Maastricht

TURKEY NOW! MO & CANDAN ERÇETIN

Dirigent: n.t.b.

- 3 FEB - 20.00 UUR De Doelen, Rotterdam
- 4 FEB - 20.00 UUR Koninklijk Theater Carré, Amsterdam

Candan Erçetin

JAN VAN DUIKEREN'S JVD4 & METROPOLE ORKEST STRINGS

Dirigent: n.t.b.

Met John Engels, Karel Boehlee, Aram Kersbergen, Marcel Veenendaal en Jasper van Damme

9 FEB - 20.00 UUR De Doelen, Rotterdam

TOON!

Dirigent: Maurice Luttikhuis

Met Remko Vrijdag, Lissa Meyvis en Tommie Christiaan

5 FEB - 20.00 UUR De Domijnen, Sittard
7 FEB - 20.00 UUR TivoliVredenburg, Utrecht
15 FEB - 20.15 UUR Het Concertgebouw, Amsterdam
16 FEB - 20.00 UUR Theater Orpheus, Apeldoorn
17 FEB - 20.00 UUR Concertgebouw de Vereniging, Nijmegen
18 FEB - 20.00 UUR SPOT, Groningen
19 FEB - 20.00 UUR Schouwburg Concertzaal Tilburg
20 FEB - 20.00 UUR Wilinktheater, Enschede

METROPOLE ORKEST & ALTIN GÜN

Dirigent: Jochen Neuffer

6 MRT - 20.00 UUR Koninklijk Theater Carré, Amsterdam

CAIRO'S GOLDEN AGE: A TRIBUTE TO MOHAMED ABDEL WAHAB

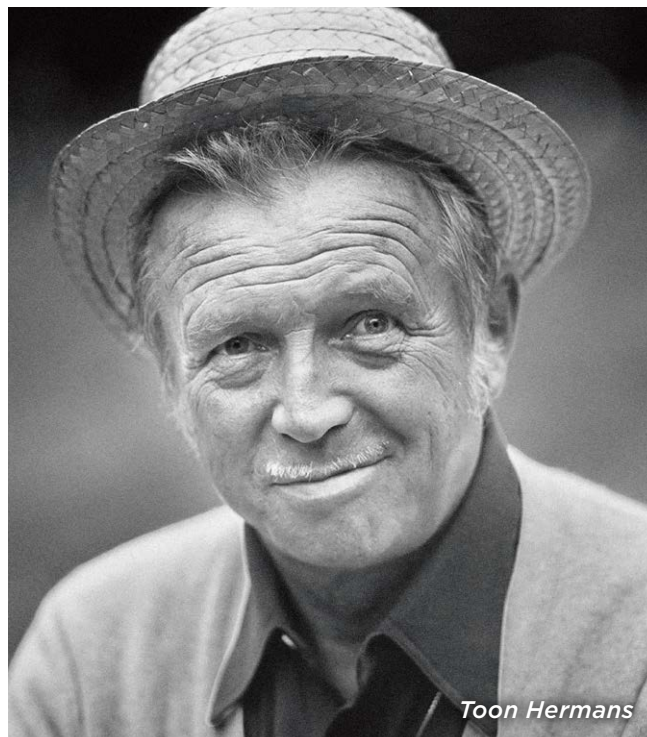
Dirigent: Tom Cohen

12 MRT - 20.30 UUR Schouwburg Concertzaal Tilburg

FOTO FRANK HANSWIJK

John Engels (links) en Jan van Duikeren

Toon Hermans

FOTO GABY HERMANS

DUTCH JAZZ JAM: BOY EDGAR PRIJS

Dirigent: Ansgar Striepens

Met Benjamin Herman, Corrie van Binsbergen, Jeroen van Vliet en Martin Fondse

24 MRT - 20.30 UUR LantarenVenster, Rotterdam

29 MRT - 20.00 UUR Schouwburg Concertzaal Tilburg

METROPOLE ORKEST & THOMAS DYBDAHL

Dirigent: Jochen Neuffer

14 APR - 20.00 UUR 013, Tilburg

15 APR - 20.00 UUR LantarenVenster, Rotterdam
(uitverkocht)

17 APR - 20.00 UUR TivoliVredenburg, Utrecht

In verband met de onzekerheid rondom de corona-maatregelen is deze agenda onder sterk voorbehoud. De actuele agenda vindt u altijd op de Metropole website. Scan de QR-code of bezoek www.mo.nl/agenda.

KICK-OFF CLUBMO TIJDENS ADE: BIJZONDER (EN) GESLAAGD!

ClubMO maakte dinsdag 12 oktober een vliegende start. De kick-off van dit nieuwe relatiennetwerk van het Metropole Orkest (MO) vond plaats tijdens het Amsterdam Dance Event (ADE) in de Melkweg. Een heel bewuste keuze, want bij ClubMO draait het om vernieuwing en innovatie, zowel op artistiek als op commercieel gebied.

De kick-off vond plaats tijdens het concert van het MO met Weval, een super getalenteerd Nederlands dancetrio (Harm Coolen en Merijn Scholte Albers) dat dromerige elektronische pop combineert met vette beats en krachtige synth hooks. Met deze samenwerking liet het MO opnieuw horen dat het zich ook thuisvoelt in de elektronische dance. Het ADE is hiervoor het perfecte podium, zoals eerder bleek tijdens de concerten met onder andere Henrik Schwarz (2016) en Jameszoo (2019). Zo biedt het ADE het MO de kans zich te profileren als vooruitstrevend en vernieuwend. Internationaal, want de gehele internationale dancewereld kijkt mee bij dit belangrijke dance-event.

FOTO'S: REINOUT BOS

Spectaculaire samenwerking

De samenwerking van Weval en het MO was met recht spectaculair te noemen. Ook omdat het orkest voor het eerst in lange tijd in een zaal vol publiek kon spelen. Ongeveer 1400 mensen gingen helemaal op in de spanningsboog van de dance set. Het enthousiasme was voelbaar en hoorbaar in het applaus. Ook de tachtig ClubMO-leden reageerden super enthousiast tijdens de afsluitende borrel. Bovendien werden zo'n twintig nieuwe ClubMO-leden geworven en gaf een aantal bedrijven aan te willen praten over mogelijke nieuwe samenwerkingen. Het bestuur van de Stichting Support en de staf van het MO werkten samen om van deze kick-off iets bijzonders te maken en zijn daar in alle opzichten in geslaagd. 🎉

CLUBMO: THE BEST IS YET TO COME

Het MO hoort bij de wereldtop en moet avontuurlijke keuzes blijven maken om die positie veilig te stellen. ClubMO ondersteunt het orkest met expertise en creativiteit. Dit relatiernetwerk sluit aan bij de innovatieve kant van het orkest: bij het samenwerken met aanstormend muzikaal talent, bij het creëren van nieuwe businessmodellen, nieuwe technieken ten aanzien van publiek en publieksparticipatie en het ervaren van concerten. Wil je meedenken over de toekomst van het MO of ken je iemand die interesse heeft in ClubMO? Neem dan contact op met het MO: info@mo.nl. *The best is yet to come!*

WORKSHOP AANRADER VOOR AMATEURORKESTEN

MARTIJN DE LAAT DRAAGT KENNIS SPELENDERWIJS OVER

De muzikanten van het Metropole Orkest (MO) beschikken over grote muzikaal technische kwaliteiten en hebben veel theoretische muziekkennis. Sommigen vinden het leuk om deze kennis over te dragen aan amateurmusici. Tweede trompettist Martijn de Laat is daar een voorbeeld van.

DOOR FEIKE KLOMP

Naast zijn werk bij het MO is Martijn een veelgevraagd trompettist. Zo maakt hij deel uit van de Marcel Fisser Band, het begeleidingsorkest van het tv-programma Beste Zangers. Ook schakelen veel artiesten hem in voor optredens. Bovendien geeft Martijn les aan het Koninklijk Conservatorium in Den Haag: "Daar ben ik verantwoordelijk voor technieklessen, lessen leadtrompet en sectierepetities."

Filmmuziek

Maar Martijn doet meer. Als zijn volle agenda het toelaat, geeft hij workshops of masterclasses bij amateurorkesten. Zaterdag 23 oktober was hij te gast bij de

Jalafusi Big Band in Ede. Deze bereidde zich voor op een eigen concert met bekende filmtunes. Een uitdaging, want filmmuziek speel je lang niet altijd zomaar even weg omdat de melodieën makkelijk in het gehoor ligt. Dat kan een valkuil zijn, filmmuziek vraagt juist om veel oefening en finetuning. Aan Martijn de eer om met de trompetsectie aan het werk te gaan.

"Tijdens zo'n workshop ga je ontspannen met elkaar aan de slag", vertelt Martijn. "Natuurlijk is het eerst even wennen, vooral omdat je speelt zonder ritmesectie. Die steun mis je dan. Je bent puur op jezelf aangewezen, maar dat is juist enorm leerzaam.

Tijdens de sectierepetitie besteed ik aandacht aan

*Martijn met de
trompetsectie van
Jalafusi Big Band*

Martijn de Laat

de balans. Hoe klink je binnen de groep van vier, hoe kom je samen het beste tot zijn recht? Hoe klinkt de sectie tutti zo dynamisch mogelijk? Hoe versterk en help je elkaar? Wat voeg je als sectie feitelijk toe aan de bigband?"

Martijn benadrukt dat muzikanten alleen op fouten wijzen averechts werkt. "Ik probeer juist op een positieve manier de groep in z'n kracht te laten komen. Zo probeer ik een steentje bij te dragen aan het speelplezier, want dat is toch het allerbelangrijkste. Aan het einde van de dag zag ik dat de trompettisten met een goed gevoel naar huis gingen. Het doel van een workshop of masterclass is dat je niet alleen technisch met de stukken aan de gang gaat, maar dat je muzikanten ook een duwtje in de rug geeft en ze stimuleert om te oefenen. Plezier staat voorop."

Werkethos

Maurice Ditmer is bandleider van de Jalafusi Big Band. Toen hij besloot de band via workshops na coronatijd een boost te geven, twijfelde hij geen moment: "Ik wist direct dat ik Martijn ging vragen de trompetsectie onder handen te nemen. Hij reageerde meteen enthousiast." Maurice kent Martijn al sinds zijn studie trompet: "Ik leerde hem kennen als een vakkundig en gedreven persoonlijkheid", vertelt hij. "Dat resulteerde later onder andere in zijn baan als tweede trompettist bij het MO, maar ook als hoofd-vakdocent aan verschillende conservatoria. Martijn onderscheidt zich door zijn werkethos en zijn uiteenlopende vaardigheden op trompet."

Tijdens de interactieve workshop in Ede ging Martijn met meerdere facetten van het trompetspel aan de slag. Maurice: "Hoe werkt een trompetsectie, wie

heeft welke rol, hoe speel ik dat, waar liggen de muzikale accenten, waar ligt de kracht en essentie van de muziek."

Onwijs mooie workshop

De vier trompettisten van de bigband vonden dat Martijn alles heel goed onder de aandacht bracht. "Ik vond het mooi om om te zien hoe gedurende de dag het enthousiasme verder groeide", vertelt Maurice. "Dan blijkt ook weer dat een workshop, naast de reguliere repetities, kan zorgen voor een extra speel en oefen stimulans. Op een andere manier intensief met elkaar aan de slag gaan onder leiding van een ervaren prof werkt gewoon goed. Hoe je muziekstukken op verschillende manieren kunt aanvliegen, bleek achteraf een inspiratiebron. Het was een extra reden om sommige stukken thuis nog eens op een andere manier goed onder de loep te nemen. De trompettisten kijken terug op een onwijs mooie workshop, een waanzinnige ervaring die ze niet snel zullen vergeten. En wat mij betreft een aanrader voor andere amateurorkesten." 🍷

MO WERKT MET 150 ARRANGEURS WERELDWIJD

ARRANGEREN IN EEN KAMERTJE IN NEW YORK OF CUBA

Arrangeurs zijn essentieel voor het Metropole Orkest (MO). Voor ongeveer 95% van de projecten worden nieuwe arrangementen geschreven. Wie maken ze en hoe gaat dat in z'n werk? MOre: sprak met Artistiek Manager Robert Soomer en arrangeurs Jochen Neuffer en Damiano Pascarelli.

DOOR EVA BOMANS

“**A**ls we een nieuw project hebben, zoekt het productieteam de arrangeurs erbij”, vertelt Robert. “Hoe we het aanpakken, verschilt per project.

Louis Cole bijvoorbeeld had alle muziek speciaal gecomponeerd en gearrangeerd. De arrangeur zorgt dan voor de *finishing touch*, maakt het bijvoorbeeld net wat makkelijker speelbaar voor het orkest. In januari spelen we met Richard Bona. De stukken zijn bekend, wij zoeken de arrangeurs erbij. Zij gaan ermee aan de slag en zorgen voor mooie orkestrale werken. Bona krijgt een demo, keurt het arrangement

in één keer goed of geeft feedback. Soms gaat een stuk een paar keer heen-en-weer tot iedereen akkoord is.”

Het MO heeft een netwerk van ruim 150 arrangeurs wereldwijd en werkt regelmatig samen met circa vijftig van hen. Robert: “Arrangementen kunnen digitaal worden verstuurd. Arrangeurs kunnen dus overal ter wereld voor ons werken. Vince Mendoza en Jules Buckley hebben veel bijgedragen aan ons bestand. Sommige arrangeurs ken ik niet eens persoonlijk. Die zitten ergens in een kamertje in New York of Cuba.

Damiano Pascarelli

FOTO GOVERT DRIESSEN

Jochen Neuffer

FOTO REINOUT BOS

FOTO KARIM KHAWATMI

Natuurlijk hebben we ook goede arrangeurs in Nederland en daar werken we ook graag mee. Vergelijk het met voetbal. Topclubs contracteren de beste internationale spelers. Het MO werkt met het beste wat er in de orkestrale jazz en pop beschikbaar is.”

DAMIANO PASCARELLI: ‘JE BEGRIJPT HET PAS, ALS JE HET ECHT HOORT’

“Ik deed in 2015 mee met de Arrangers Workshop van het MO. Zo ben ik in de MO-familie terechtgekomen. Inmiddels is het grootste deel van mijn opdrachten voor het MO. Ik werk in dienst van het project en de artiest. Mijn muzikale voorkeur is daarbij niet belangrijk. Arrangeren voor het MO is heel anders dan voor een klassiek orkest waar alles maanden tevoren is gepland. Voor het MO moet ik soms last-minute een arrangement maken. Dat is extra uitdagend en het hoort bij het vak.

Ik vind het belangrijk om contact te hebben met de orkestleden en ga graag naar repetities. Dan kan ik horen hoe een arrangement klinkt, want je begrijpt het pas als je het echt hoort. Zo groeit ook de samenwerking met het orkest, leer ik de muzikanten kennen en snap ik beter wat zij graag spelen. Ik vind het ook

fijn om direct contact te hebben met een artiest. Dan kan ik een demo sturen van mijn arrangement en zijn of haar mening horen. Dat maakt de samenwerking persoonlijker en het eindresultaat specialer.”

JOCHEN NEUFFER: ‘HET BESTE WERK IS TEAMWERK’

“Als ik een project van het MO dirigeer, probeer ik daarvoor ook te arrangeren. Ik zit dan al in het project, heb een idee van wat de artiest wil en wat de stijl moet zijn. Als de repetities beginnen, weet ik precies hoe ik wil dat het klinkt en hoef ik nog maar weinig aan te passen. Ik arrangeer meer dan ik dirigeer. Als ik beide doe, overleg ik bij aanvang graag met alle betrokkenen, live of via beeldbellen.

Voor de meeste producties werken we met een team van arrangeurs. Dat is prettig omdat de deadlines heel krap zijn. We hebben vaak maar twee of drie weken. Ik werk graag samen. Arrangeren is een eenzaam vak en muziek gaat juist over communicatie. Als ik vastloop, is het fijn om een andere arrangeur te kunnen bellen voor feedback en een *nerdy* gesprek. En het is voor mij ook heel nuttig om het orkest live te horen. Dat is de beste feedback die ik kan krijgen. Het beste werk is teamwerk.” 🎧

175.000 PDF-BESTANDEN IN DE BIEB

Embert-Jan Messelink is bibliothecaris van het MO en beheert de arrangementen: “In de opslagruimtes van de voormalige Muziekbibliotheek van de Omroep liggen ruim 20.000 arrangementen. Jaarlijks komen er circa 300 nieuwe bij. Van elk stuk zijn er zo’n vier kopieën van de partituur en veertig tot vijftig losse orkestpartijen. Sinds 2004 is er een digitaal archief, dat nu 175.000 pdf-bestanden telt.

Vrijwel alle nieuwe arrangementen zijn digitaal. Ze worden geprint omdat er van papier wordt gespeeld en gedirigeerd. Het digitale archief is ideaal als back-up. Bovendien kunnen de musici zich thuis voorbereiden met digitale partijen en de producers krijgen sneller en gemakkelijker de benodigde informatie.”

FOTO'S J.L. KNAEPEN

Hommage aan
Rogier van Otterloo met Toots
Thielemans en het MO, maart 2011

TOOTS THIELEMANS 100TH ANNIVERSARY

MO, KENNY WERNER, PHILIP CATHERINE EN ANDEREN EREN JAZZGROOTHEID

Toots Thielemans zou 100 jaar zijn geworden in 2022. Als eerbetoon aan de in 2016 gestorven jazzgrootheid speelt het Metropole Orkest (MO) volgend jaar het programma *'Toots 100, between a smile and a tear'*. Veerle Van de Poel, voormalig manager van Toots en beheerder van zijn muzikale erfgoed, vertelt wat we kunnen verwachten.

DOOR PETRA VAN DER KWARTEL

“Het idee om iets met het MO te doen, lag voor de hand. Toots was enorm aan dit orkest gehecht. Hij kwam altijd graag naar Nederland om met het orkest te werken. De relatie begon in de jaren 60, toen Toots met het MO onder leiding van Dolf van der Linden speelde bij het Grand Gala du Disque. In de jaren 70 werkte hij succesvol samen met MO-dirigent Rogier van Otterloo”, vertelt Veerle. Dat Toots voor het laatst met het MO speelde tijdens de Hommage aan Rogier van Otterloo in 2011 en dat

het MO nu een centrale rol speelt in het Toots 100-jaar, maakt de cirkel op een mooie manier rond.

Vertrouwd en toch anders

De concerten in het kader van Toots' 100ste verjaardag bevatten een speciaal voor de gelegenheid samengesteld en gearrangeerd overzicht van zijn carrière. Van de eerste jazzprikkel die hem inspireerden, tot zijn laatste, gevoelige ballades. Bekende stukken als *'Turks Fruit'*, *'Midnight Cowboy'*, *'Smile'*, *'Ne me quitte pas'* en *'Bluesette'* zullen niet

ontbreken. Volgens Veerle gaat het programma weliswaar bekend klinken, maar wordt het in de uitvoering allemaal net weer even anders.

Het MO speelt onder leiding van Vince Mendoza met muzikanten met wie Toots graag samenwerkte of die hij zelf bewonderde. Zoals Kenny Werner, die Toots als vaste pianist vergezelde op zijn tournees door de VS. Kenny schrijft speciaal voor het concert een suite waarin hij allerlei muzikale hoogtepunten aan elkaar knoopt. Zo koppelt hij stukken die Toots zelf graag speelde aan eigen werk. Daarbij is een belangrijke rol weggelegd voor het MO en de solisten.

Bewonderd door Toots

Grégoire Maret is te horen op mondharmonica. "Toots vond hem helemaal geweldig, omdat Grégoire hem niet kopieert maar zijn eigen stijl heeft ontwikkeld", zegt Veerle. Ook gitarist Philip Catherine is van de partij. Veerle: "Toots en hij waren vaste gast op elkaars verjaardagsconcerten. In de coulissen leerden ze elkaar de akkoorden van hun songs. Op het podium spraken ze daarna dezelfde taal. Dat leverde onvergetelijke momenten op." Ook vocalist Lizz Wright die meewerkte aan Toots' laatste cd *'One For The Road'* is te horen.

Naast de MO-concerten vinden tal van andere activiteiten plaats rond Toots' 100ste verjaardag. In januari 2022 wordt in Brussel afgetrapt met een persconferentie en kleine fototentoonstelling. Vlak voor het concert op de verjaardag van Toots (29 april) opent een grote expo in de Koninklijke Bibliotheek van België in Brussel. Deze tentoonstelling, te zien van 22 april tot 31 augustus 2022, gaat in op het specifieke Toots-geluid: wat maakt zijn klank zo herkenbaar? Bezoekers kunnen interactief op zoek naar het antwoord. Verder wordt Toots volgend jaar op diverse jazzfestivals herdacht.

Nieuwe muziekparels

Nog iets om naar uit te kijken zijn onbekende opnamen van Toots die het licht gaan zien. Universal Music brengt een compilatiecassette uit van vijf lp's met niet eerder verschenen werk. Ook verschijnt er een driedelige cd-box met opnamen van Toots en voormalig MO-toetsenist Rob Franken, opgedoken uit het Nederlands Jazz Archief. In de jaren 70 maakte Franken urenleng opnamen voor het project FUMU (FUNctionele MUziek), die ook nooit werden uitgebracht. "Goed dat dit alsnog gebeurt", vindt Veerle, "want de term 'FUMU' doet geen recht aan wat je hoort. Het zijn echt muziekpareltjes." 🎧

AGENDA 'TOOTS THIELEMANS 100TH ANNIVERSARY' CONCERTEN:

- 29 april** BOZAR, Brussel (België)
- 2 mei** Parkstad Limburg Theaters, Heerlen
- 4 mei** Muziekcentrum, Enschede
- 5 mei** Philharmonie, Essen (Duitsland)
- 7 mei** TivoliVredenburg, Utrecht
- 8 mei** Koninklijk Theater Carré, Amsterdam

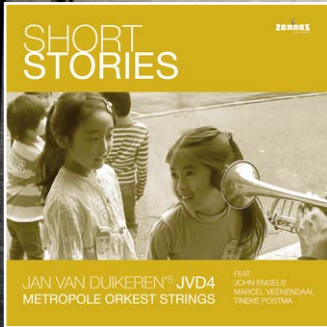
Scan de QR-code voor meer informatie over de kaartverkoop.

Toots met Veerle Van de Poel

FOTO J.L. KNAEPEN

Opnames van het album met zanger Marcel Veenendaal en Jan van Duikeren

JVD4 & METROPOLE ORKEST STRINGS PRESENTEREN BALLAD ALBUM

‘SOMMIGE VERHALEN VERTELLEN ZICHZELF’

Hoewel uitgebracht in mei, is het album ‘*Short Stories*’ van Jan van Duikeren’s JVD4 en de Metropole Orkest Strings nog altijd niet officieel gepresenteerd. Het concert dat op 3 december in De Doelen in Rotterdam zou plaatsvinden werd last-minute geannuleerd en verplaatst naar 9 februari 2022.

DOOR JOHN WEIJERS

“Corona heeft natuurlijk een enorme impact gehad. Op jou, op mij, op iedereen. En nog steeds, getuige de annulering van ons presentatieconcert. Maar tegelijkertijd”, zegt Jan van Duikeren, “- en dat maakt het dubbel - heb ik hierdoor de mooiste plaat kunnen maken die ik ooit heb gemaakt.”

Razende trein

JVD4 is het kwartet van Jan van Duikeren, drumlegende John Engels (86), MO-bassist Aram Kersbergen en pianist Karel Boehlee. Jan vertelt dat John Engels, die nog met Chet Baker en Stan Getz heeft gespeeld, bij vrijwel elk concert van JVD4 vroeg of ze niet een uur lang ballads konden spelen. “Ik vond dat een aanstekelijk idee, maar ik wilde wel dat zo’n uur dan ons eigen verhaal zou worden.” Omdat tijdens corona de razende trein van live spelen abrupt tot stilstand kwam, was er opeens ruimte om die verhalenbundel te schrijven en op te nemen. Dat gebeurde met de Metropole Orkest Strings, saxofonist Tineke Postma en zanger Marcel Veenendaal van Di-rect.

Risico

Onder leiding van dirigent/arrangeur Rob Horsting namen ze het album in twee dagen op in Studio 1 van het Muziekcentrum van de Omroep. “We hebben het hele album met z’n allen in één ruimte opgenomen. Dat is *tricky*, je wilt niet degene zijn die een *take* verpest. Dat kan één keer gebeuren maar liever geen tweede”, glimlacht Jan. “Het was dus een risico om voor deze methode te kiezen, want sommige thema’s waren best pittig om te spelen. Maar zodra de band liep, waren we vooral in het moment en aan het genieten van elkaars spel. Dat hoor je ook terug op de plaat. Natuurlijk was het een hele uitdaging om de opnamen te organiseren tijdens de lockdown, met de bijbehorende beperkingen. Maar het heeft allemaal heel goed uitgepakt. Ik denk dat het zo heeft moeten zijn. Sommige verhalen vertellen gewoon zichzelf.” 🎧

‘*Short Stories*’ is verkrijgbaar op cd (€ 18) en vinyl (€ 26) in de webshop van het MO. Vrienden van het MO krijgen altijd 10% korting met de kortingscode MORE.

A close-up portrait of Ack van Rooyen, an elderly man with white hair, looking slightly to the left. He is wearing a dark, textured jacket over a light blue button-down shirt. He is holding a brass instrument, likely a trumpet, with both hands. The background is a plain, dark grey.

ACK VAN ROOYEN

(1930-2021)

Ik heb als kind de opnames die Ack gemaakt heeft met het Metropole Orkest grijs gedraaid. Op mijn 16e kreeg ik de kans om deze arrangementen zelf live te spelen als solist. Ik heb van dit concert een opname gestuurd aan mijn idool Ack van Rooyen. Vervolgens kreeg ik een telefoontje en werd ik door Ack uitgenodigd en sindsdien is Ack in mijn muzikale leven geweest. We speelden vaak samen en ik heb zo onwijs veel van hem geleerd. Hij leerde me te denken vanuit emotie en interactie. Wat heeft de muziek nu echt nodig en wat is overbodig?

Ack heeft invloed gehad op vele generaties trompettisten in Nederland en hij heeft een enorme impact gehad op de hele Europese jazzscène. Iedereen kende hem. Ack van Rooyen bleek helaas niet het eeuwige leven te hebben, maar zijn prachtige opnames hebben dat gelukkig wel. De opnames met het Metropole Orkest hebben nu nog meer betekenis voor mij. Wat een prachtig leven heb je gehad. We hadden komende 1 januari nog graag je 92ste verjaardag gevierd, maar het mocht helaas niet zo zijn. We gaan zijn fantastische spel, prachtige toon, grappen, wijze lessen en liefde ontzettend missen.

Rik Mol

DUTCH JAZZ JAM GAAT LIVE!

JAMMEN MET BOY EDGAR PRIJSWINNAARS

Komend voorjaar organiseert het Metropole Orkest (MO) de Dutch Jazz Jam live. Solisten zijn winnaars van de Boy Edgar Prijs: saxofonist Benjamin Herman (2006), gitarist Corrie van Binsbergen (1997/'98), pianist Jeroen van Vliet (2014) en Martin Fondse (2016), componist/arrangeur/pianist en vers benoemd Componist des Vaderlands. Artistiek producer Friederike Darius vertelt.

DOOR PETRA VAN DER KWARTEL

“**D**e Dutch Jazz Jam (DJJ) is voortgekomen uit de coronatijd. We konden toen niet voor publiek optreden maar wel streamen. Zo ontstond het idee om muzikanten in het zonnetje te zetten in de vorm van een jamsessie. We hebben diverse soul-, jazz- en wereldmuziekssessies gestreamd. Nu kunnen we het met publiek doen.”

Puzzelstukjes maken

Een programma in elkaar steken met jazzmuzikanten is een hele klus: “Klassieke orkesten weten hoe lang stukken duren, de bladmuziek kun je gewoon bij een uitgeverij bestellen. Bij ons kan dat niet, er zijn geen kant-en-klare puzzelstukjes. Eerst moet je bedenken wat voor puzzel je wilt leggen. Daarna moet je elk puzzelstukje apart maken.”

Wat er straks te horen is, ontstaat dus in goed overleg tussen solist en orkest. Als artistiek producer heeft Friederike hierin een centrale rol: “Het is de kunst om iedereen zo bij elkaar te brengen dat we

allemaal door dezelfde deur kunnen. Los van individuele belangen en altijd vanuit de vraag: hoe komt de solist tot zijn recht, wat is goed en zinvol voor het orkest en hoe zal het publiek het concert ervaren.”

Op avontuur

Omdat ze zelf jarenlang dwarsfluit speelde in het orkest, kent Friederike de ins en outs van het artistieke proces. Beginpunt is stevast intensief heen-en-weer gecommuniceer om tot een repertoire te komen.

“Ik zeg altijd: stuur maar heel veel stukken. Dan kijk ik wat geschikt is voor het orkest. Want niet elk stuk wordt per se mooier van een uitgebreide orkestratie.”

Waar orkest en solist samen op muzikaal avontuur durven gaan, ontstaat ruimte om iets nieuws tot stand te brengen. “Stemt iemand in met een project, dan gaan we een gelijkwaardige samenwerking aan. Het MO is geen begeleidingsband. Ons doel is altijd om gezamenlijk naar een nieuwe vorm toe te werken, waarin orkest en solist hun eigen aandeel hebben.”

Friederike Darius

FOTO REINOUT BOS

FOTO KRIJN VAN NOORDWIJK

Martin Fondse

Benjamin Herman

FOTO JONATHAN HERMAN

FOTO RENS HORN

Jeroen van Vliet

FOTO CARIN VERBRUGGEN

Corrie van Binsbergen

Ideën samenbrengen

Hoe de DJJ-avonden met de vier Boy Edgar prijswinnaars er precies uit gaan zien, moet nog worden uitgewerkt. Uiteraard hebben solisten Benjamin Herman, Corrie van Binsbergen, Jeroen van Vliet en Martin Fondse daar een grote hand in. Friederike: "Je werkt met verschillende mensen met allemaal hun eigen ideeën. Dat maakt het samenstellen van een programma vaak complex en tijdrovend. Als er dan iets uitkomt waar iedereen van geniet - solisten, orkest én publiek - ben ik tevreden."

Als de stukken zijn geselecteerd, gaan arrangeurs op basis van Friederike's aanwijzingen aan de slag. Dan ontstaat zicht op het hele programma. Op de eerste repetitiedag moet het raamwerk staan: "Je wilt niet dat er in die fase nog discussie ontstaat of het tempo bijvoorbeeld omhoog of omlaag moet. Er is vaak weinig repetitietijd, dus in het voortraject moeten die keuzes al zijn gemaakt."

BOY EDGAR PRIJS

De Boy Edgar Prijs is in 2021 niet toegekend. Dat maakt de onlangs overleden Ack van Rooyen de laatste winnaar. Friederike is blij dat hij de prijs eind 2020 persoonlijk in ontvangst kon nemen: "Dat was in TivoliVredenburg, waar Ack speelde met het MO. Zonder publiek, maar in een livestream. Dat we hem in coronatijd toch dat podium konden bieden, was op zich al bijzonder. Nu hij er niet meer is, geeft het extra voldoening."

Organisatie, selectie en uitreiking van de Boy Edgar Prijs zijn sinds april 2021 in handen van het Fonds Podiumkunsten. Als voorzitter van de Stichting Boy Edgar Prijs is Friederike daar blij mee: "Hiermee is de continuïteit gegarandeerd. Bovendien is het bedrag voor de winnaar opgetrokken tot 25.000 euro. Dat zal het aanzien van deze belangrijkste Nederlandse jazzprijs nog verder verhogen."

FOTO JOKE SCHOT

TOON HERMANS' MUSICAL COMEDY: HET MAGISCHE MOMENT

Cabaretier, publicist, programmamaker en kleinkunstkenner Jacques Klöters bewaart warme herinneringen aan Toon Hermans' Musical Comedy. Opgenomen in 2013, uitgebracht in 2016. De schrijver van de biografie van Toon Hermans blikt er zelf op terug.

DOOR JACQUES KLÖTERS

Het was een magisch moment in de grote studio waar het Metropole Orkest (MO) zijn opnames maakt. De partituren waren uitgedeeld, dirigent Maurice Luttikhuis was er klaar voor, de musici keken verbaasd naar de noten; dit was iets totaal anders dan ze gewend waren. Ik hield een korte inleiding, zei dat ze iets gingen spelen wat nog maar één keer eerder had geklonken, zestig jaar geleden. Iets wat al die jaren verborgen had gelegen in het archief, maar nu opgegraven was en tot leven zou worden gewekt. De muziek voor een musical van Toon Hermans.

Wie Toon Hermans was, wisten de meeste musici wel. Een komiek die de beste van zijn tijd was geweest, ongekend populair, leuke liedjes ook, maar een musical? Toon had in zijn jonge jaren het amusement willen vernieuwen. Hij was niet tevreden met de bestaande cabaret- en revueformules, hij keek naar het buitenland wat daar voor ontwikkelingen waren. Hij was geïnteresseerd in de opkomende kunstvorm pantomime, de mogelijkheden van de film en de musical. Uiteindelijk zou hij kiezen voor de *one man-show*. Maar voor het zover was, schreef hij aan een musical. De eerste Nederlandse musical.

Nooit gevonden

Eind 1952 reisde Toon met de boot naar Amerika. Tijdens de vier dagen durende treinreis tussen New York en San Francisco schreef hij achttien liedjes voor wat de eerste Nederlandse musical moest worden. In Nederland bood de AVRO aan de liedjes te laten orkestreren door Jos Clebèr en uit te laten voeren door diens orkest De Zaaiers met zangsolisten en koor. De musical werd uitgevoerd, maar de opname van die radio-uitzending is nooit gevonden. Maar in het archief van het MCO bleken de volledige partituren aanwezig te zijn en nog wat meer materiaal. Gert-Jan Blom van het MO werd enthousiast, de AVRO bleek geïnteresseerd, had nog recht op één studiodag van het orkest en toen kwam daar het magische moment.

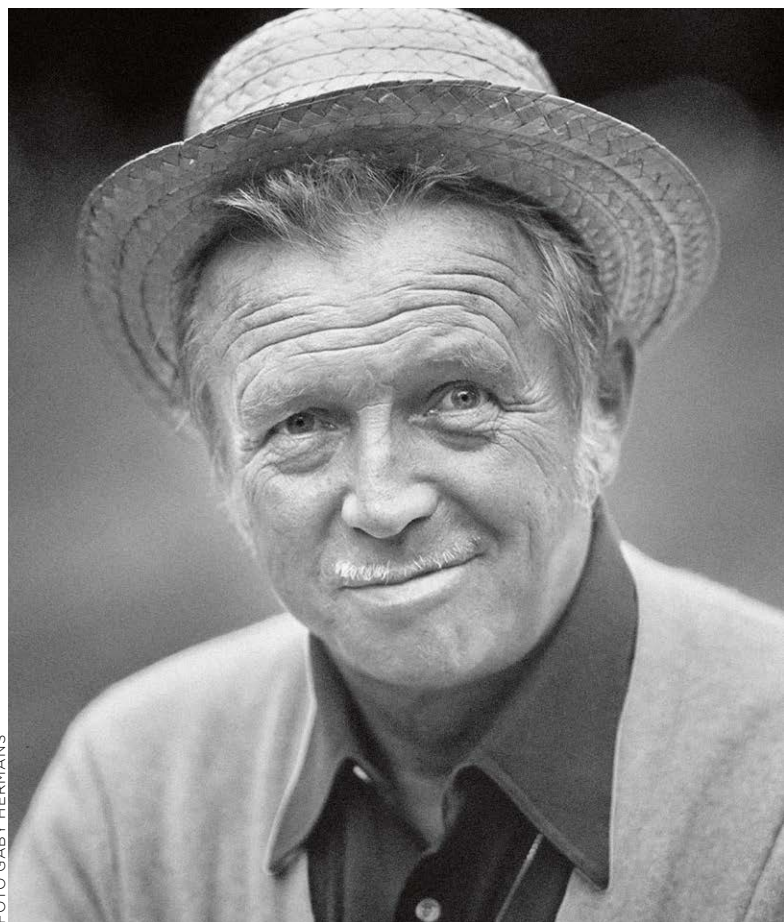
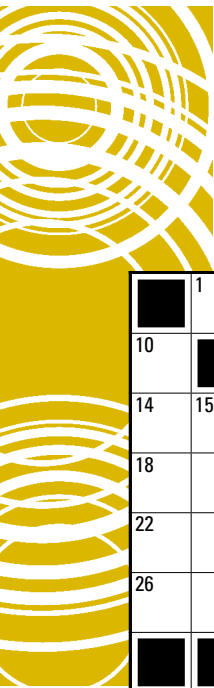

FOTO GABY HERMANS

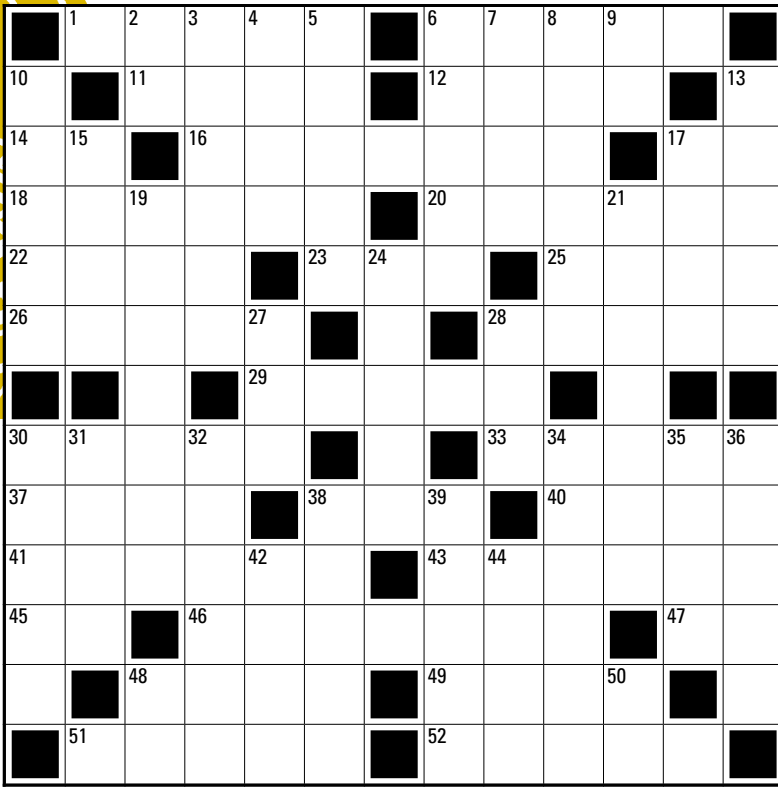
Een breed openingsakkoord, verrast keken Gert-Jan Blom en ik elkaar aan. *Feel good music*, filmmuziek, *musical comedy*, muziek anno 1953. Prachtige melodieën, schitterende arrangementen, walsende of swingende, steeds gelukkig makende muziek die wachtte op vervolmaking door zangers en zangeressen.

Na de opname bleef de harpiste achter, ze snoot in een zakdoekje en keek me ontroerd aan. "Oh wat heb ik hier van genoten", zei ze. "Die arpeggio's die ik mocht spelen, dat graaien in de snaren, heb ik sinds het conservatorium niet meer kunnen doen, heerlijk!" 🎵

KRUISWOORDPUZZEL

DOE MEE EN WIN!

© DENKSPORT PUZZELBLADEN

HORIZONTAAL

- 1** HARDRIJDER **6** BUISJE MET INJECTIEVLOEISTOF
- 11** GODSDIENSTIG GEBRUIK **12** KRAAI-ACHTIGE VOGEL
- 14** REEDS
- 16** NEERGESLAGEN WATERDAMP
- 17** LIDWOORD
- 18** OCTROOIBRIEF
- 20** DEEL VAN EEN BREUK
- 22** GEËINDIGD
- 23** VOORMALIGE BASKISCHE BEWEGING
- 25** BROOS
- 26** GESLOTEN RIJTUIG
- 28** HEMELBROOD
- 29** ITALIAANSE BASILICUMSAUS **30** DRUKTE
- 33** PLATVIS **37** NADIEN
- 38** KREET
- 40** GEDROOGD GRAS
- 41** WARMЕ GENEGENHEID
- 43** LAND IN EUROPA
- 45** PLUS **46** GLOBE
- 47** BEELDBUIS
- 48** DELFSTOF **49** GAST
- 51** REEPJES GEBAKKEN AARDAPPEL
- 52** TOSSEN.

VERTICAAL

- 2** SLEE
- 3** ROMEINSE REDENAAR
- 4** ENGELS KOSTSCHOOLSTADJE **5** OPBRENGST
- 6** STRIJDPERK
- 7** GELUIDSWEERGAVE
- 8** VOORMALIGE SPAANSE MUNT **9** KLEIN KIND
- 10** KUSSENVULLING
- 13** BRUINROOD
- 15** VULKANISCH PRODUCT **17** SCANDINAVIËR
- 19** SOEPKOM VAN AARDEWERK
- 21** PEPERMUNTOLIE
- 24** GEROOSTERDE SANDWICH
- 27** KUUROORD
- 28** PLANTENGESLACHT
- 30** GEZOND WORDEN
- 31** DAARBINNEN
- 32** EXPEDITIE IN AFRIKA
- 34** ZWITSERSE VILLA
- 35** EENS **36** KOOSNAAM
- 38** GRAANSOORT
- 39** GLAZENMAKER
- 42** AFSPRAAKJE
- 44** KANSSPEL
- 48** BIJWOORD
- 50** ZANGNOOT.

De overgebleven letters vormen de oplossing:

21	23	44	1	22	29	35	52	48
----	----	----	---	----	----	----	----	----

STUUR JE OPLOSSING IN VIA WWW.MO.NL/PUZZEL OF SCAN DE QR-CODE

Onder de goede inzendingen verloten we het nieuwe Bacharach-album met **Trijntje Oosterhuis**. We hebben twee cd's en eenmaal het album op vinyl. Deze actie loopt tot 31 januari 2022.

COLOFON

MORE: is een uitgave van de Stichting Support Metropole Orkest en komt mede tot stand door de inbreng van diverse Vrienden. MORE: verschijnt in een oplage van 1200 exemplaren en wordt ieder kwartaal gratis toegestuurd aan donateurs en belanghebbenden. De 'Vrienden van het Metropole Orkest' zijn onderdeel van de Stichting Support MO. Het doel van de Vrienden is het ondersteunen van het Metropole Orkest vanuit persoonlijke betrokkenheid in materiële en immateriële zin.

Mocht u liever ieder kwartaal een digitale versie van MORE: ontvangen, dan kunt u dit laten weten via redactie@mo.nl.

Zij die menen rechten te kunnen doen gelden kunnen zich melden via info@mo.nl. Niets uit deze uitgave mag worden verveelvoudigd, opgeslagen in een geautomatiseerd gegevensbestand of openbaar gemaakt of op welke manier dan ook, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van Stichting Support Metropole Orkest.

© 2021 Stichting Support Metropole Orkest.

Redactie

Alma Albronda
Eva Bomans
Piet Hemminga
Feike Klomp
Petra van der Kwartel
Jolien Plat

Met dank aan

Jacques Klöters
John Weijers

Met medewerking van
Rob de Baar

Vormgeving

Marjanne Gielen

Inspireer een generatie
Laat na aan cultuur

**ALS ZIJN FAVORIETE FILMMUZIEK
TOT LEVEN KOMT...
BEDENKT HIJ DE BEELDEN
ER ZELF BIJ**

WWW.MO.NL/INSPIREER-EEN-GENERATIE

